

ket is, mint a többi küldöttseget egyaránt szeretet, bizodalom s a jövőhöz fűzött édes remény hozott ide, hogy üdvözöljük nevez és küzdelmes pályája kiindulása pontján. Ugy jelentünk itt meg, mint a gyermekek jelennek meg apjuk előtt, bizodalommal tekintve rá, tőle várva és remélve jövője előmozdítását. Jöhetnek boros napok, mert hiszen futuri temporis exitum caliginosa nocte premit Deus. De mint csillag sötét éjen fénylőbben árasztja szét sugarait, mi hiszünk és reméljük, hogy nagyságod akkor is, ha netalán vesz és vihar kerekednek, erősebb leend a küzdelmek közt s mint bátor harcoszok védelmi fogja leut és alant egyaránt egyháznak alkotmányának ősi jogait, törvényes szabadságát; szilárd kezekkel vezérlelő egyháznak hajóját, mihez adjon erőt a mindenható. Minagyságod tisztázta multjában a látjuk jövőnk biztos zálogát; a mult vet fényt a messze jövőre. Legyen azért vezérünk, kormányosunk, mi mint közharcosok követjük nemcs pályáján. Eljen boldogul!

A presbyterium tagjai egy szívvel lélekkel kiáltottak eljente a hatásos beszédre, mely után Vályi János közönte meg a szívből eredő üdvözlőt. Válaszának lenyegve körülbelül következő szavakban foglalható össze:

„Nincs előtte magasabb annál, midőn látja, hogy az erdemek méltányolva, elismerve, jutalmaztatnak. Azonban hogy vannak e a multban erdemek, azt ő megítéli nincs hivatalos. Jól tudja, hogy a lefolyt küzdelemteljes választásnál, a debreczeni ref. egyház volt az irányadó; mely a leghálásabb köszönetet tejezi ki ezért; s hogy a választás folytán megajándékozott bizalomra, és a tenyes állásra erdemes legyen, azt ezutáni munkálkodásában, melynél a deb. ref. egyház tanácsának böcs támogatását ezennel kikéri, lesz egyedül törekve megmutatni. Vallása iránti hő szeretete, minden mellet tekintet nélkül vezette e terre, melyen óhajta, hogy soha a visszavonás, mindig a bizalom és kölcsönös egyetértés uralkodjék. Ezen kölcsönös, bizalom alapján, ezen gyamolítás és támogatás mellett lesz előmozdítható azon szent ügy, melynek mindnyájan hivi vagyunk, s melynek felviragoztatására mindnyájan törekedünk.”

Mondanunk is felesleges, hogy ezen rövid kivonat után itélve is, nagyszerű beszédre a jelenvöltek szünni alig akoró eljenzeshet törték ki. Ezzel az ünnepeles tisztelgések veget érték.

Az egyházkerület, a főiskolai tanárok, a presbyterium tagjai ezután az oratoriumba vonultak, hol nt. Kiss Aron esperes neh. Gr. Degefeld Imre elhunyt egyházkerületi főgondnok felett tartott emlék beszéd et. Tetszüké miatt az emlékbeszéd közlését lapunk holnapi számban kezdjük meg.

A beiktatás.

A főiskolai imateremben egybegyűltek az emlékbeszéd meghallgatása után 12 órakor a főiskolai diszterembe vonultak. Révész Bálint püspök rövid imát mond; elsorolja ezután az egyházkerületi közgyűlés általa a mai napra lett egybehívasának szükségességét s ezen előzetes elnöki előterjesztése után az egyházkerületi közgyűlést megnyitottanak nyilvánítva

Felolvastatik ezután a főgondnok válaszájáról, illetve a szavazatok felbontásáról szóló küldöttsegi jelentés, melyet az eh. kerületi közgyűlés elfjenzessel vesz tudomásul

Révész Bálint püspök neh. gr. Degefeld főgondnok elhunytáról pár szóval megemlekezve — annak ad kifejezést, hogy felejtjük a halálát, — tekintünk a z a z élet felé, adjuk át a már rég urenen álló főgondnoki szeket az ujonnan megválasztott főgondnoknak; de hogy ez történessek, egy küldöttség által őt e gyülekezt meghívhatni javasolja. A küldöttség tagjai voltak: egyháziak: Szabó János, Péterdy Károly, Nagy Daniel; világiak: Kulini Imre, Horthy István, Ritóók Zsigmond.

Vályi János a küldöttség elen a teremben, diszmagyar ruhában megjelenve, hosszantartó eljenzessel fogadtatott az eljenzes lecsalapultával főt püspök megható szavakban üdvözli a főgondnokot, elnöktársát, ki immár megjelenésével az egyházkerületet az egyedüliségből, az elhagyotottságból kimentte. Kívánja, hogy a közös működést, mint elődjével nem, új elnöktársával se zavará visszavonás; s ha lesznek is nezet-lerések, azok a szent ügy érdekében kölcsönös felvilágosításokkal egyeztessenek össze.

Vályi János főgondnok ezután jereven az esküt, következő, a halgatoság által eljen kiáltásokkal több ízben felbeszakitott, nagyszabású beszédet adta elő:

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés!

Aggódva léptem e helyre, hol előttem oly jeles, nagynevű férfiak, kiváló gazdag szellemi és anyagi fölényvel, mindannyian kegyeletes emlékezésükre méltók — e nagy egyházkerület elen mint főgondnokok jótékonyan működtek.

S most is az általam letett ünnepeles eskü illesztgetől és e pillanat komoly méltóságától áthatva remegve álltok itt.

Fogadják kerem főtiszteletű egyházkerület: közgyűlés irantam tulbecsölten nyilvánított bizalmukért, fogadják mindenekelőtt tiszteletteljes köszönetemet, azon ígéretemmel együtt: hogy annak onzetlenül, teljes odaadással megfelelni legfőbb törekvésem leend.

En nem titkolhatom el annak kijelentését, hogy megdöbbenve értesültem választásuk eredményéről; de hinnem kell, hogy az

irányomban tulbecsölten nyilatkozott bizodalom szavában, a viláigazgatót gondviselés parancsa hangzott felem.

Az én igyeyletem személyemet itt, ezen mindenekelőtt nagybecsű, általam nem is remélt kitüntetéssel szemben, mérlegelve e nagy korderejű bizalmu állással reám várakozó nehé feladatot, — és ismerve gyengeségeimet, csakis magvar protestáns vallásom iránti hő szeretetemből kifolyó kötelességzetemnek hódolva jöttem el, Istenben vetett hittel és bizalommal az ő jótékony kegyelmét kerve és várva, s másként nem is tehetve, hogy erőmhöz képest teljesítem e parancsolatot.

Nehéz a feladat, mely reám vár, és sokszerű a kötelesség, melyet teljesítenem kell, de midőn távol minden melletkezőektől, nincsen és nem is lehet más céz, mint legjobb akarral, vallásom jól felfogott összes érdekgyeinek védelme és előmozdítása: hiszem és remelem, hogy főtiszteletű püspök ur, kit elnöktársamul tisztelni szerencsés lehetek, nagy szemlelmi erejével, több éveken át annyi buzgalommal folytatott elnöki méltóságában szerzett tapasztalataival, megfogja könnyíteni az én hűlőben felette nehé elnöktársi teendőimet.

Válamint remelem, hogy ebbeli céljaim megvalósíthatasában, az általam mélyen tisztelt egyházkerületi közgyűlés egy egyes mint összes tagjai is, minden melletkezőektől eltekintve, böcsességükkel jóakarattal gyamolítva segélyemre lesznek.

Szeles és messzeterjedő e legnagyobb egyházkerületi szellemi és anyagi világa; — sokat kell felismerni, méltatni, elbírálni és olykor javítani is minden irányban; de bizva mindzezekre nézve is egyházkerületünkben levő megyeink kormányzó, képviselő és böcs tanácsa terhaiban, nevelőintézeteinek szakértő vezetőiben igazságtólban is, hogy elméjük tisztávilágával felvilágosítsanak és elvezetnek oda, a hova menni kell, hogy megismerjem a valódi igazságot.

Messze sötét ködökben rejlik előttünk a jövő; de a mig a mult a jövő tükré marad, en tamazkodom az 1855-dik év tavaszától kezdve folytonosan, több mint 28 év óta annysok válságos és nehé időn át egyházam szolgálatában szerzett tapasztalataimra, s ragaszkodom továbbra is azon irányelvekhez, melyeket eddig szigoru következetességgel vallottam és követtem, melyek soha szemem elől nem tévesztett biztos utmutatóim voltak.

Önerzettel mutathatók vallásügyi terhen tett eddigi működéseimre, hogy az egyházban világi politikát soha be nem vittem, és ezt teni jövőben sem akarom.

Az én egyházi politikám negyedfélszáz éves; a lelkiismeret szent szabadsága, ezt öltalmazó egyházam s annak jövőre kiható életet biztosító iskoláinknak ősigazaiban, törvényes jogaiban való védelmezése, a vallászsabadságunk és teljes önkormányzati jogkörünknek fenntartása, lehető szelesbítése, s ez egyház anyagi jólétének emelése. Ezzel és ez által a valódi magyar művelődés és vallásos alapon nyugvó tiszta erkölcsi fejlesztése, előmozdítása; végre minden nevű ügyeink elbíralásánál a lehető legszigorubb igazságosság — S kívül is saját egyházunk sorompóján, a velünk együtt élő honfitársainak, faj, nyelv és felekezeti különbségtől eltekintő méltánylása, felebaráti szeretetünkben részesítése.

Ezek voltak eddig és ezek lesznek jövőre is az én egyházi politikám irányadó elvei, a melyekhez való szilárd ragaszkodásom, higgadt komoly megfontolással temény tárgyalás nyilatkozataim lépéseim, reményeim ezentúl is megfogják találtatni velem, mit és miként kelljen cselekednem.

Egy küzdelmes korszakot zárt be, vagyis egy új korszakot nyitott meg reánk nézve, az 1852 évben tartott zsinaton hozott és október 13-án legfelsőbb megerősítést nyert törvénykönyv, mely — bár nagy alkotásait kellőgel méltatom — viszonyainkat nagy, noha soknak hite szerint nem is minden részben előnyösen alakította at. S parhuzamot vonva az előbbeni helyzet és a mostani közt, kétségtelen, — hogy sok tekintetben, az alkotott és törvények határozott szabványai részben könnyebb helyzetet teremtettek; — de viszont éppen ez által, több lenyeges, — mondhatni legfontosabb, mindenkör legjobbban feltett jogaimk érdekgyeink, — főleg az államhatalommal szemben, az előbbeni bizonytalan állapottól is agályosabb jellegű öltörték. A főbbekre csakis mintegy ramutatói kívánva, jelesen: iskola ügyeink, a jus supreme inspectionis, a jus advocatiæ, és a felsőbb rendeletek végrehajtására vonatkozó kötelezések, mind olyanok, melyek ebron örökös figyelmünket meg fokozottabb mérvben igénylik.

Kell tehát, hogy a jövőben is vigyázók legyünk, s egyházunk ősjogaiból csak egy vónalnyit is fel ne adjunk; a ránk nézve előnyös, de maig is életbe nem lépett hazai törvények, kedvezményes megnyeréséért szavunk emeljük, egész egyházunk erkölcsi súlyát mérlegbe vessük.

Most mielőtt hivatalos teendőimet megkezdem, Isten segedelmet s az egész főtiszteletű egyházkerület jóakaratu bizodalmit s támogatását kerem és magamat kegyeikbe ajánlom.

Végezetre minthogy én is hiszem, miszerint egyháznak fennmaradásának s felviragzásának biztosítéka, annak nem csak szellemi de anyagi erejétől is függ, melyet részemről én is ősegíteni kívánok, csekély anyagi erőmhöz mérten a debreczeni reformált főiskolának kétezer forintot adományozott.

Hosszantartó eljen riadal követte a beszédet, mely után ismét Révész Bálint emelt szót, s visszaemlékezve saját ugyint elhunyt

elnöktársi multjára, áldást kívánt a mindenhatótól az egyházkerület jövőbeni működésére.

Révész Bálint püspök jelenti ezután a gyülekezettnek, hogy Vályi János főgondnok 2000 frtot ajándékozott a debreczeni főiskolának. A közgyűlés köszönettel veszi az adományt tudomásul.

Bejelentü továbbá püspök ur a gr. Degefeld örököséi által az egyház részére tett 30 ezer forintos alapítványt, melyből 25 ezer frt. egy theologiai vagy böcsészeti tanyszékre fordítassék, 5 ezer frt pedig addig kamatoztassék, míg 10 ezer frt. összeggé nő, s ekkor ez összeg meghatározandó módozatok szerint szegény tanuló javára fordítassék. A jelentés színten örvendetes tudomásul vétetik.

Feleskettetik ezután Elek Lajos egyházi aljegyző. Az összes egyházkerületi, egyházi és világi tanácsbírák az esküt színtén letették, kiknek nevében Szeremley Sámuel mondot köszönetet a bizalomért. Utána a püspök üdvözölte a felesküdtö tanácsbírákat.

Olvastatott K. Tóth Mihály ref. lelkes lemondása az egyh. kerületi tanácsbírói állásról. A lemondás nem fogadtatik el, elleben határozatik, hogy az egyh. ker. közgyűlés felkéri lemondásának visszavételére.

Révész B. bejelentü a trónörökösnek bekövetkezett örvendetes családi eseményt, s hogy ez alkalomból holnap reggel 8 órakor a a nagytemplomban istentisztelet fog tartatni. A gyűlés továbbá folyamáról lapunk holnapi számban.

Tanfelügyelői körlevél.

(Nevezetesen egr. rom. kath. érsek é, nagyváradi lat. szeri. püspök ó Excellenciájához, Munkacs ungvári gor. kath. püspök ó Melóságához és a tiszantuli ref. egyházkerületi püspök ó Nagyságához.)

Nagyméltóságú közoktatási m. kir. miniszter ur ó excellenciájának f. evi július és augusztus hónapokban az alább következő ügyeknek elintézése vegett hoztam intézett rendeletei folytán következő kerelmemnek teljesítésére van szerencsem mely tisztelettel felkérni excellenciát, méltóságodat, nagyságodat.

1. Hazánkban a nép között felette nagy mérvben elterjedve levő rossz irányu ponyvai irodalom kiszorítása céljából hazai kitűnőbb íróink által szerkesztett, s a Revay testvérek és budapesti könyvkereskedők által „Magyar nép számára” kiadott „Jó könyvek” címü művekből a tankeuletemben levő népiskolák könyvtárainak számára, — továbbá kitűnő szorgalmu és előmeneteli elemi iskolai növendékek között leendő kiosztás vegett közoktatási m. kir. miniszter ur ó nagyméltósága 18310/1883. sz. a. rendeletével 6000 példányt küldött le hozzám, melyeket a tankeuletben levő összes elemi és ismétlő iskolák növendékei között e f. évben teendő körutam alkalmával a hitfelekezeti iskolák számára ny szerint fogok kiosztani.

Hogy az említett könyvek kiosztása igazságosan és fenakadás nélkül történhessék meg sziveskedjék (Czimed) a hatósága alá tartozó (rom. gor. kath. ref.) iskolaszékeket az illető n. t. esperes urak által felhivatni, hogy a felügyeletet alatt levő elemi és ismétlő iskolákban tanuló növendékek közül a tanító urakkal egyetértőleg válasszák ki a jó erkölcsi magaviseletu és kitűnő szorgalmu s tanulási előmenetelűket, hogy nekik az említett jó könyvekből annak idejében egy példányt ünnepelesen átadhassak.

Az általam kiosztandó, valóban jó népies olvasmányok tartalmának szellemileg nagyobb mérvben való értékesítése tekintetéből bátor vagyok tisztelettel felkérni meg arra is (Czimedet), hogy ha böcs belátásával nem ellenkeznek; azonesetben méltóztatnék felhívni a népiskolai tanító urakat arra, miszerint a vezetésök alatt levő iskolák könyvtáraának adandó könyvekből és ezeken kívül még más jó erkölcsi irányu és vallásos szellemű művekből az ősi és téli esteken iskolájaikban a 13—15 éves tanköteleseknek és felnött emberek számára magvarzatokkal kísért felolvasásokat tartassanak.

2. Az országban több helyen megtörtént, hogy nemely tanító-egylet politikai természetű ügyeket is bevont tanácskozásai keretébe (tankeuletben ugyan tudtommal egy felekezettel sem történtek ilyen esetek, s hogy jövőben is meg ne történhessenek) ezen oknál fogva és ezen ügyre vonatkozólag kibocsátott 16412/1883. sz. a. közoktatási m. kir. miniszter rendelet folytán mely tisztelettel van szerencsem felkérni (Czimedet) arra, miszerint méltóztatssék az illető esperesekéknél utján figyelmeztetni a hatósága alatt levő tanító egyletek elnökeit arra, hogy jarási köreik értekezletein, vagy pedig közgyűléseikben tartózkodjanak politikai ügyek tárgyalásától; mivel azonesetben a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur által mult. 1875. évi május hó 2-án 1508. elnöki sz. a. kibocsátott rendelet IX pontja értelmében szigoru vizsgálat fog elrendeltetni ellenük.

3. Évenként gyakran megtörténik, hogy egyik vagy másik hitfelekezeti tanítónak fizetési hátralékát megyei alispáni, szolgabírói hivatalok utján, vagy pedig közsegi előjárók által kell behajtani, s ilyen esetek alkalmával több ízben megtörtént, hogy nemely hivatalos közegek a folyamodó tanítókat kerelmeknek bélyeges íven való beadására szorították az ily eljárásból származott kellemetlenségeknek kikerülése vegett közoktatási m. kir. miniszter ur ó excellenciájának f. augusztus hó 5-én 25557. sz. a kiadott (s a „Penzügyi Közlöny” 1882. évi 44 számban közlé t) rende-

tében akképen intézkedett, hogy az „elemi iskolai tanítóknak az 1868. évi XXXVIII. t. cz. 142 és 143. §§-aiban megállapított pénzbeli illetmények behajtása iránt a szolgabíróhoz, a kir. tanfelügyelőhöz vagy a közgyazgatási bizottsághoz intézett folyamodványaira a bélyegmentesség kiterjesztetik.” — Midőn erről egyrészlől szerencsem van értesíteni (Czimedet): másrészlől mely tisztelettel kerem a felhivatott pénzügyminiszteri rendeletnek a tanítói fizetések behajtására iránt a fennebb megnevezett hivatalos közegekhez beadandó kerényeikre vonatkozó bélyegmentességi tartalmáról ahoz leendő alkalmazkodás vegett az illető tanítókat értesíttetni

4. Tankeulettem közsegi-iben és városai-ban a hitfelekezeti és közsegi elemi iskolák számára szükséges faiskolai helyisegeket igen kevés kivétellel a közsegek adják és tartják fenn mindenütt, gondozását pedig az egyházi előjárókkal és velem történt megállapodások után a keretszékhez és a növendékeknek abban való oktatásához alaposan értő tanítókra bizzák. Ezen közsegi faiskolák kereszre nagyméltóságú földmívelés ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur gyümölcsfa magvaknak kiosztását rendelte el, — s ezen adományban a hajdumegyieket is részesíteni fogja.

Mely tisztelettel van szerencsem felkérni (Czimedet): sziveskedjék a hatósága alá tartozó s az 1868. XXXVIII. t. cz. 11. §-ában elrendelve levő keretszéknek tanításával foglalkozó elemi iskolai tanító urakat a n. t. esperes urak és iskolaszékek által szigoru utasítottani, hogy a kezelesök és gondozásuk alatt levő faiskolák számára kiosztandó gyümölcsfa magvakat a veteményezésre név tanítványainknak leendő megmutatás és oktatás mellett kellő időben okosan és celszeren használják fel, s a jövő tavasszal azokból kikelendő kis facskáknak (magoncokknak), válamint szente a már ezekeül nagyobb csemetéknek apolására lelkiismeretes gondot fordítanak; — végre faiskolájaiknak szakszertü berendezésénél, s művelésénél és növendékeiknek a gyümölcsfák tenyésztesénél való oktatására általában veve az eddig tanúsítottal nagyobb szorgalommal s ügybuzgalommal és több eredményvel járjanak el, s különösen földmívelési m. kir. miniszter ur ó nagyméltósága által Hajdu és Szabolcs vármegyék részére faiskolai vándortanítóul kinevezett Bartha Ferencz urnak oktatásai és utasításai szerint járjanak el.

5. Mult 1878 évben megkezdett és azóta is folytatott buzditásaim és a tanító urak lelkes ügybuzgalma folytán Hajdumegyében eddig 44 (nevezetesen a megyében 25, Debreczenben pedig 19) népiskolai takarékpénztár létesült, az ezeket kezelő tanítóok közül pedig 14 reszesült jutalomban, az iskolai takarékpénztárak jövőben leendő kezelesére és ellenőrzésére nézve az országos magyar gazdasági egyesület iskolai takarékpénztári szakosztályának és a közoktatási m. kir. magas miniszteriumnak kiküldöttjei között f. é. január hó 13-án következő legfelsőbb hatóságilag is jóváhagyott megállapodások jöttek létre.

1. „Az iskola-takarékpénztárt kezelő tanuló (vagy helyettes tanítója) kötelesek az illető közsegi egyik tekintélyesebb polgarát (orvost, bírót stb.) felkérni, hogy ez mint ellenőr, a takarékpénztár kezelője által vegett számadásokat időnként felülvizsgálja és ezen felülvizsgálatot aláírásával bizonyítsa.”

2. „Az orsz. magy. gazd. egyesület évi kimutatásában, válamint a tanítóok jutalmazására évenként rendezni szokott sorshuzásokon résztvevő tanítóok nevsorának megállapításánál csakis oly jelentéseket vesz figyelembe az iskola-takarékpénztárakat kezelő tanítóktól, mely jelentések az illető közsegi iskolaszék, avagy közsegi lelkes, vagy végre közsegi előjáróság által láttamozva lettek.”

Miután a felhivatott takarékpénztári kezelési megállapodások tanítójaikat közleről érdeklik; ezen oknál fogva sziveskedjék (Czimed) a fennebb idézett megállapodásokat az egyházi főhatósága alatt levő tanító urakkal az illető esperesi hivatalok utján tudatni.

6. Közoktatási m. kir. miniszter ur ó nagyméltóságának 22333/1883. sz. a. kelt rendelet folytán midőn egyrészlől bátor vagyok (Czimed) nagybecsű figyelmele legmelegebben ajánlani a „Magyar nemzeti muzeum” természetrajzi osztálya által szerkesztett „Természetrajzi füzetek” címü folyóiratot pártolás vegett: másrészlől igen szivesen és tisztelettel kerem arra, miszerint a hatósága alatt levő tanítóképezde s felsőbb leánynevelő intézetek és gazdagabb elemi iskolák könyvtárai részére e hazai és külföld előtti is általános elismerést kivívott folyóiratot s az illető tanárok és tanítóok iskolaszékek által előfizetés utján megrendeltetni sziveskedjék.

7. Miután pár nap mulva a jövő 1884. tanév is megkezdődik, a fennebbiekben tisztelettel előadottak után felhasználom meg e jelen alkalmat, mely tisztelettel felkérni (Czimedet) a következő intézkedéseknek megtételére:

a) Hogy a 6—12 éves tanköteles gyermekeknek a tanév elején iskolába való feladatásuk rendesen és minél előbb megtörténhessék, méltóztatssék az iskolaszékeket és tanító urakat felhivatni arra, hogy az iskolai muasztók nevsorát a tanév első hónapjában minden — hét végén adják át a közsegi előjáróságnak, hogy ők az iskolába még fel nem adottaknak vagy meg nem jelenteknek szület azonnal kényszeríthessék gyermekeiknek azonnal — a törvény által kiszabott időben — való feladására, mely eljárás nemcsak a tanügynek, hanem maguknak a tanítóknak érdekében is felette kívánatos. Az iskolaszékek

elnökei szügy az elemi iskoláról kijában az ill. közsegi előszülőre es szabása es ponto ságra

b) Legkeknek es tanévnek sz megkezdésé hogy az iskolai tanul kiszelt tartassanak jársára a lamint szim mint nemel van, a 4—6 óráig ben pedig történt kital felügyelet detlenségé csaknem es egyházi fő állapított tanának haza különösen az őz elejé

c) Zimkerni (Czimed) elnökei által az egyházi gyakkbóli tanismetlő iske tanitassana sauk s ho gyen első keinek elbo legnagyobb nak egész ges 10—13 gára az e d) Mket arra, h lakat az 18 ben egy ta látogatassá naplóa jeg nöket értes az iskolai naplók pont sára.

e) Szijárókat es arra, hogy kor pontos előre szolg f) Ve det) a ható es iskolasz ethelyezés nitői változ

Többi Debrec

* Fak egyházának Vályi János zendő fakly detét. Felhő falklyászenet pedig a ref helyisége a fog, a jelző Résztvevőkől megzavará b csester könyük elre erre czedő bezedménye

* Disrletük s órakor te disztermet reszt. Jele besereglet fernai. A ves; feher ragou 4. ka és serte Fagyalt és kete káve egr. sashé A feikosz gondnok u királyt s pedig a p harat. It e csos, lelke eltele az Kís s Arva rület két f onkert: T színten a le lelkesedesse esperest Vályi tek pohar Szücs Istvá városunk s okert (K. kikkre büsz törv. bírót rá. A kivé jenzve. — rat az ifi azert, hogy jemet. Tud beszelt na

Helyzetés	Értékpapírok		Helyzetés	Értékpapírok		Helyzetés	Értékpapírok	
	Utolsó árkelet	Utolsó árkelet		Utolsó árkelet	Utolsó árkelet			
	penz	árú		penz	árú		penz	árú
Allamadosságok.			c) Gözmalomok.			Magy. arany v. ezüst		
Magyar aranyjár. adómen. es. 6%	119.10	119.50	500 Concordia-malom	590	595	Magy. arany v. ezüst	119.75	120.25
Magyar papírjárdék	88.15	88.40	500 Első budapesti-malom	1260	1270	" jeizálogbank	101.20	101.45
Magyar vasúti kölcsön 120 frt	138.75	139.25	200 Erzsébet-malom	255	257	" " " " " " " "	98.25	98.75
" " " " " " " "	139.50	140.	500 Hengermalom	630	640	Kisbirt. orsz. földhitelint.	100.	101.
" " " " " " " "	91.75	92.	160 Luiza-malom	278	280	Oszt. magy. bank o. é.	101.50	101.85
" " " " " " " "	114.	115.	200 Molnár és sütős-malma	380	383	" " " " " " " "	98.	98.25
" " " " " " " "	99.75	100.	1000 Pannónia-malom	1270	1275	" " " " " " " "	91.25	91.50
" " " " " " " "	—	—	300 Viktoria-malom	460	462	Pesti magy. keresk. bank	101.75	102.25
Tiszai és szecédi kölcsön 4%	110.	110.25	d) Közlekedési vállalatok.			" " " " " " " "	101.50	102.
1871-ki magyar államkölcsön	—	—	200 Adria	—	190.	" " " " " " " "	99.	99.50
1873-ki " " " "	—	—	200 Alföld-fümei vasút	—	169.50	" " " " " " " "	100.	100.50
Földteherm. kötvény magyar	99.75	100.75	100 Arad-körösölygyi vasút	—	170.50	Elsőbbsegek.	—	—
" " " " " " " "	98.50	99.	200 Báltaszék-dombvár-zak. v.	—	—	200 Alföld-fümei vasút	98.75	99.25
" " " " " " " "	97.50	98.	200 Déli vasút	—	—	200 " " " " " " " "	97.75	98.25
" " " " " " " "	98.	101.	200 Északkeleti vasút	—	154.50	200 Báltaszék-dombvár zék.	94.75	95.25
" " " " " " " "	99.	99.75	200 Erdélyi vasút	—	158	300 Dunagözh.-tar.	—	—
M. jeiz. urb. vált. kötvény	93.50	94.50	200 Győr-sopron-ebenfurti vasút	—	164.	200 " " " " " " " "	—	—
K. horv.-szlav. jeiz. földv.	—	—	200 Kassa-óderbergi vasút	—	145.50	300 Éjszakkéleti vasút	—	—
Szülődezsma váltásaj. kötvény	97.50	98.25	200 Magyar galicziai vasút	—	161.50	300 " " " " " " " "	91.50	92.
M. kir. kápatos kincst. utalv.	—	—	200 M. nyugati vasút	—	166	1000 " " " " " " " "	117.	117.50
Egyes. államad. papírban 4%	79.	79.25	200 Osztrák állami vasút	—	318.	200 " " " " " " " "	124.50	125.50
" " " " " " " "	79.	79.25	200 Pécs-barcs vasút	—	—	200 " " " " " " " "	—	—
" " " " " " " "	79.50	79.75	200 Tiszavidek vasút	—	248.50	200 " " " " " " " "	94.50	95.
Osztr. aranyj. 4% kamat	99.75	100.25	500 Osztrák dunagözyajózási társ.	—	594	200 " " " " " " " "	93.	93.50
Osztr. papírjárdék adómentes	93.25	93.75	200 Pesti közuti vasút	—	426.50	200 " " " " " " " "	96.75	97.50
államad. 1854. á. 250 frt	120.50	121.50	200 " " " " " " " "	—	256.	200 " " " " " " " "	96.	96.75
Kisorsolás 1860-ból á 500 frt	135.	136.	e) Takarékpénztárak.			M. vasút-els. kölcs. beruh.	112.50	113.50
" " " " " " " "	140.	141.	50 Budapest III. kerületi	65.	—	1. Erdélyi vasút	92.30	92.80
" " " " " " " "	170.50	171.50	300 Országos központi	478.	482.	200 Győr-sopron-eben. vasút	—	—
" " " " " " " "	170.	171.	1000 Pesti első hazai	425.	450.	200 Kassa-óderbergi vasút	97.	97.50
Pestv. kölcs. 1870-ből	104.50	103.50	200 Pesti-budai fővárosi	478.	483.	300 " " " " " " " "	93.75	94.25
" " " " " " " "	105.	105.50	100 " " " " " " " "	99.50	100.	200 " " " " " " " "	—	—
Budapesti kölcs. 1880.	97.	97.25	f) Különféle vállalatok.			200 " " " " " " " "	119.25	120.25
Szerbiai nyerem. kölcsön	32.25	33.25	105 Atagut	117.50	118.50	100 " " " " " " " "	—	—
Részvények.			80 Általános waggon kölcsönző tars.	90.	91.	100 " " " " " " " "	101.75	102.25
a) Bankok.			100 E.-magy. egyes. közszab. r. t.	—	—	100 " " " " " " " "	103.25	103.75
200 Által. magyar mun. hitelint.	205.	210.	150 Franklín-társulat	165.	167.	100 " " " " " " " "	97.25	98.
120 Ango-osztrák bank	—	—	400 Ganz- és társas-féle vasöntőde	185.	190.	Magansorsjegyek		
100 Budap. bankgy. részv. társ.	106.	106.50	200 Gschwindl-féle szeszgyár	430.	435.	Oszt. magy. hitelintézet	173.50	174.50
200 Horvat lezsámítók-bank	—	—	200 Gyapru-mosó és bizom. l. m.	200.	205.	Budavárosi sorsjegy	—	—
100 Budapesti iparbank	35.50	36.50	210 Kereskedő testületi épület	590.	595.	Keglevich	17.50	18.50
80 Központi ipartárs. hitelint.	—	—	150 Könyvnyomda „Atheneum”	580.	585.	Palfi	38.50	39.50
200 Magy. általános hitelbank	301.75	302.	500 Pesti	850.	860.	5 M. vörös kereszt-egyl. sorsj.	6.30	6.60
200 Magyar jeizálog hitelbank	—	—	130 Közép- és tegy. (Draschné)	156.	157.	10 Osztr. vörös-kereszt sorsj.	12.	12.50
100 Magyar jiz-hitelbank II. kib.	104.	104.50	100 Nemzetk. waggon-kö. cs. r. t.	104.	105.	Pénznekem.		
100 Magyar lez. és pénzváltó bank	92.	93.	85 Pesti építő társaság	—	—	Os. kir. arany (vert)	5.66	5.69
100 Magyar országos bank részv. társ.	—	—	100 Kimamurany-Salgó-tarjani	—	—	" (kór)	5.65	5.68
160 Osztrák hitelintézet	299.60	299.80	100 vasmű részv. társ.	125.75	126.	Osztr.-magyar 8 frtos arany	9.49	9.52
600 Osztrák-magyar-bank	837.	840.	200 Salgótarjáni közszab. társ.	117.	118.	20 frankos arany	9.49	9.52
150 I. magyar iparbank	166.50	168.	200 Schlick-féle	246.	246.50	Török arany éra	—	—
150 " " " " " " " "	152.	154.	400 Sertőfőde első magyar	650.	660.	Osztrák és magyar ezüst.	—	—
500 Pesti kereskedelm.-bank	559.	560.	200 Sertőszizál	378.	380.	Nemet brod. banajegy. 100 m.	58.35	58.45
100 Sziszeki hitelbank	—	—	200 Sósuti kőbánya	45.	48.	Nemet bir. 20 m. arany	11.65	11.67
100 Unionbank	—	—	200 Spodium- és csontliszt-gyár	263.	265.	Váltak arfoiyama (látta)		
b) Biztosító társulatok.			200 Szaloda-részvénnytársaság	81.50	82.50	Nemet bankp. 100 n. b. m.	58.35	58.55
200 Bécsi biztosító társulat	228.	230.	200 Tegla és meszegető utjak	110.50	111.50	Amsterdam 100 holl. frtért.	98.50	98.60
200 Bécsi életbizt. intézet	250.	255.	160 Tegyagyár kőbánya	233.	235.	Brussel 100 frankért	47.40	47.50
1000 Első magyar biztosító-társaság	3325.	3350.	Zaloglevelek.			4. Paris 100 frankért	47.30	47.40
100 Fonciere pesti bizt. intézet	71.	72.	Magyar földhitelintézet	102.	103.25	Marseille 100 frankért	—	—
50 Magyar-francia biztosító-társaság	—	—	" " " " " " " "	100.25	101.	Svájci penzp. 100 frankért	47.40	47.50
300 Pannónia visszbiztosító társaság	975.	1000.	" " " " " " " "	94.	94.50	Zürich 100 frankért	47.45	47.50

Arveresi hirdetés.
Alóhrt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nanási kir. járásbíroság, 2521 1882. p. sz. végzése által a h-dorogi ref. egyház végrehajtó javára Hadnagy Zsuzsanna özv. Mócz Andrásné s társai ellen 450 f. tőke követelés s jár. erejéig elegendő kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság letoglalt és 600 rtra becsült 4 db. tőke és 2 db. hámoslóból álló ingóságok nyilvános arveresi útján eladatnak. Mely arveresnek az 1746 1883. p. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen H.-Dorogon a peresek lakásán leendő eszközzésére 1883 évi szept. hó 13-dik napjának d. n. 3 órája határidőül kitűztetik, és ahoz a venni szándékozók meghívotnak.
Kelt H.-Nanason, 1883. évi szeptember hó 1.

Kovács Agoston
kir. b. végrehajtó helyettes.
ESTRAGON-MUSTAR
patent csomagokban.
SCHMIDT VIKTOR ES FIAI
Becsi különlegesség
Legjobb belföldi marka 1/8, 1/4, 1/2 kil. üvegekben: csak vedjegyvel ellátott valódi készítmény kapható minden fűszer- és csemegekereskedésben.

Legújabb találmány.
Az osztrák magyar birodalomra kizárólag szabadalmazott, ó. cs. kir. Felsége által kitüntetett. **Mindegyik legyek elleni ovszer, emberek és állatok számára.**
Legújabb és cs. k. szabadalommal ellátott találmányom által a legyek nem úgy, mint eddig veszélyes szerekkel, elpusztíthatnak, minél következtében az híműdű inprágnált legyek az ételek és italokba való behatása által károsakká válnak, hanem az egész légyevadra csak egyszeri használat után is minden helyről eltűnnek, négyféle kísérleti fokozatban:
1. **Legyek elleni ovszer lakosztályok számára.** A legyek a legrejtettebb helyekből is kiűzethetnek, és az egész légyevadra távol tartatnak. Egy pléhszelencze ára 8 frt.
2. **Legyek elleni ovszer hus stb. számára** A husra a legyek nem szállnak, de ezenkívül ez a leghatásosabb napokban is megtartja frissességét. Két külön gyártmányban. Ára 11 frt.
3. **Legyek elleni ovszer lovak, marhák stb. számára.** Melyivel minden repülő légy, bogár, szúnyog, muslica, darázs, kolombácsi légy stb. lezelen, országuton, ligeten, erdőn és roztatban is a barmoktól az egész légyevadra eltávolíthatik. Ketteje kémiai készítm. Ára 9 frt.
4. **Legyek elleni ovszer különösen istállóknak számára.** Ennek használatánál a legyek egész évad alatt nem találhatók az istállóba. A szer maga sem ember, sem állatnak nem válik szag vagy egyéb által kellem-tiené. Nagy pléhszelenczében 10 frt.
Bővebb részleteket a használati utasítások adnak. Az árak Bécsben, a laboratóriumban értetnek, csomagolás külön költségben számítatik fel. Vidéki megrendelések a pénz avagy 1/2-ának foglalatul való beküldése után, a maradéknak pedig utánvét mellett való felvétele mellett küldetnek meg.
Főraktar: Becs. Schottenfeldgasse 31.
TRIMEL J. cs. kir. szab. tulajdonos egyedüli gyártója és felfalója a legyek elleni ovszernek.
Debreczen, 1883. nyomtatott kiadó KUTASI IMRE könyvnyomdájában.

Budapesti ásvány-gyár.
Nélkülözhetien minden háztartásban!!
Valódi rovarpor svábok, oroszbogarak, budos vöröspók és balha részere, kio sünyű csomag 80 kr.
Femtisztító paszta, femtisztító pomadéknak is nevezve, mindenféle lemtárgy tisztítására használnak. 12 hadog szelencze 42 kr.
Vörös tisztító por 20 csomag 50 kr.
100 iv. uvegpapír 1 rtr. 50 kr.
100 iv. csiszoló papír 2 rtr. 50 kr.
100 iv. csiszoló vaszon 4 rtr. 50 kr.
1 tucet doboz éjjeli mécs 45 kr.
1 doboz patkay- és egermereg, a hatasról jótállás nyújtatik, 50 kr.
Finom gyczerin kilogrammonként 1 rtr. 50 kr.
Olaj Stearin epagy tisztító olajnak nevezve kil. 70 kr.
Vizmentes borkenocs a bóri (labbelinei) simava teszi, minden a labakon keletkező fajtalmat okozó nyomast eltávolít, 6 doboz 50 kr.
16 rudacs finom pecestviasz 40 kr.
Vörös tisztítópor becsi mazzsaja 6 rtr.
Legjobb finomított becsi mesz, becsi mazzsaja 8 rtr.
Megrendelések utánvétel küldetnek, csomagolás a legutányosabb költség mellett számítatik. Kértek a megrendelést pontos, olvasható irással megjelölni, valamint megnevezni, hogy a küldemény postával vagy vasutal küldéséke.
Kiváló árúert az elismert cég kereskedik.
Kereskedők nagyobb megrendelésné áremegmentnyben részesülnek.
BUDAPESTI ÁSVÁNY-GYÁR.
VII., Miksa-utca 21. sz.

Verejtékpör
kezek és lábak izzadása ellen.
Hatásos eszköz jótállás mellett használati utasítással együtt, csomagokban, csomagja 50 kr.
Valódi Seidlitz-pör, egy doboz tucatz port, ára 60 kr.
Valódi pezsgöpör finom kiállításal, 50 par 50 kr.
Dr. Pinkus, m. k. törvényeséki és kerületi orvos, az aranyerdemkereszt, a nagy arany korona birtokosa találmánya
Megrendelések utánvétel küldetnek meg, melyek alantú czéghöz utendezők.
Budapesti ásvány-gyár,
VII., Miksa-utca 21.

RÖSER MIKLÓS
iskolai értesítése.
Nyilvános polgári és kereskedelmi iskola Budapest, Újvilág-utca 23. szám az iskolai év szeptember 1-én veszi kezdetét. A növendékek felvétele augusztus 20-kától naponta délután 9-12-ig és délután 3-5 óráig eszközölhető. Intézetemet 30 év óta saját erőmből tartom fenn és már 9000 növendéke volt eddig. **Polgári iskolában** a kereskedelmi pályára készíttetnek az ifjak. **Kereskedelmi iskolám** egyenjőru a kereskedelmi akademiával s növendékei jogosultak a katonai egyévi önkentési szolgálatra. A nevelő-intézet ezentul Róser Janos tanar vezetésé alatt áll.
Programmok kívánatra ingyen.
Róser Miklós.